

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. v právní věci

žalobce: **X. X.**, narozený dne X
státní příslušnost X
bytem v ČR: X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2024, č. j. OAM-538/ZA-ZA11-K12-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2024, č. j. OAM-538/ZA-ZA11-K12-2024, kterým bylo rozhodnuto, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Podstatný obsah žaloby

2. Žalobce je přesvědčen, že byl zkrácen na svých právech v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany. Má za to, žalovaný založil své rozhodnutí mimo jiné na údajné nevěrohodnosti žalobce, kdy žalovaný upozorňuje na „zjevné rozpory“ ve výpovědích k žádosti o mezinárodní ochranu a ke správnímu vyhoštění. Žalovaný však nedal žalobci prostor se k těmto rozporům vyjádřit. Uvedené rozpory navíc údajně spočívají v tom, že žalobce v rámci výsledku ke správnímu vyhoštění uvedl, že mu ve vlasti nic nehrozí. Žalobce si však nebyl vědom toho, že by mu jeho problémy ve vlasti mohly v řízení o správním vyhoštění jakkoliv pomoci, a proto se o nich nezmiňoval. Závěr o nevěrohodnosti je žalovaný povinen podložit dostatečným zkoumáním skutkového stavu, podrobným pohovorem a následnou konfrontací s informacemi o zemi původu žalobce. Zároveň musí nesrovnalosti dosahovat určité intenzity, aby na nich žalovaný mohl založit závěr o nevěrohodnosti. Žalovaný však dospěl k závěru o žalobcově nevěrohodnosti bez dostatečných podkladů, závěr o nevěrohodnosti založil na nesprávném předpokladu nutnosti bezprostředního podání žádosti a nesprávně vyhodnotil realističnost domožení se vnitrostátní ochrany. Pokud se žalovaný domníval, že se objevily natolik zásadní nesrovnalosti, měl dát žalobci možnost se k nim vyjádřit (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 12. 2021, č. j. 28 Az 11/2020-160).
3. Žalovaný podle žalobce jeho obavy pouze bagatelizuje a jen obecně odkazuje na judikaturu konstatující nutnost vyčerpání vnitrostátních prostředků ochrany. Žalobce se ve vlasti obrátil se svými obavami na polici a na státní zastupitelství, odmítli mu však pomoci. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007-129, dle kterého pokud existují v zemi původu deklarované prostředky ochrany, nemusí být prakticky využitelné. Žalobce se obává zabití ze strany svého souseda, přičemž má za to, že v případě návratu do Moldavska nemá šanci domoci se účinné ochrany a tedy naplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
4. Žalobce dále namítá, že není jeho povinností požádat o udělení mezinárodní ochrany bezprostředně poté, co vstoupí na území ČR. Odkázal přitom na rozsudek Krajského soudu v Plzni, č. j. 60 Az 62/2019-44, ze dne 9. 4. 2020, podle kterého taková povinnost není zakotvena v zákoně ani v mezinárodní smlouvě, přičemž takovou povinnost nelze stanovit judikatorně. Žalobce navíc uvedl, že si možnosti žádosti o mezinárodní ochranu nebyl vědom, a proto žádost nepodal dříve.
5. Žalobce tak navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření nejprve stručně zrekapituloval obsah podané žaloby a podotkl, že s uplatněnými námitkami nesouhlasí. Žalovaný vzal v úvahu žalobcem tvrzené skutečnosti, shromáždil relevantní a aktuální informace o situaci v zemi. Rovněž konstatoval, že při rozhodování vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům pro vydání rozhodnutí, a má za to, že přijaté řešení odpovídá okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno.

7. Následně žalovaný uvedl, že informace obsažené v předchozích výpovědích žalobce a zjištěné informace o situaci v Moldavsku byly dostačující pro vydání rozhodnutí, přičemž žalobce zjištěné informace ve spisovém materiálu nikterak nerozporoval. Žalovaný spatřuje účelovost žádosti o mezinárodní ochranu v tom, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany po více než roce a půl pobytu na území ČR s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění a zlegalizovat svůj pobyt na území ČR. Mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je naprosto specifickým a výjimečným právním institutem, jehož úlohou není legalizovat pobyt na území ČR a nelze jej tak zaměňovat s legálními formami pobytu cizinců na území ČR.
8. Žalovaný dále konstatoval, že nevylučuje možná jednotlivá pochybení na straně moldavských orgánů činných v trestním řízení, nicméně z výpovědi žalobce vyplývá, že případ řešil příslušný soud, tudíž nelze vyslovit jednoznačný názor, že by moldavské úřady byly nečinné ve vztahu k žalobci poté, co je požádal o poskytnutí ochrany. Žalovaný v této souvislosti odkázal na rozsudek NSS ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 185/2004, ze kterého vyplývá, že v souvislosti s ohrožením ze strany soukromých osob lze za pronásledování pokládat odmítnutí poskytnutí ochrany veřejnou mocí před takovým ohrožením, pokud by takovéto odmítnutí mělo šikanózní charakter ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Žalovaný však dospěl k závěru, že tato azylově relevantní skutečnost u žalobce nenastala.
9. Žalovaný tedy shrnul, že v průběhu správního řízení nebyly zjištěny žádné závažné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno učinit závěr, že žalobci v případě návratu do země původu hrozí pronásledování podle § 12 zákona o azylu nebo bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Závěrem žalovaný navrhl zdejšímu soudu, aby podanou žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

10. Žalobce podal dne 17. 4. 2024 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 22. 4. 2024 poskytl údaje k podané žádosti. V těchto uvedl, že je státním příslušníkem X, X národnosti, vyznává X a nemá žádné politické přesvědčení. Je ženatý, má dvě děti. Naposledy žil ve vesnici X, vycestoval z Moldavska linkovým autobusem koncem listopadu 2022, den vstupu na území ČR si nepamatuje. Kromě ČR nepobýval v jiných státech Evropské unie (dále jen „EU“) a žádost o udělení mezinárodní ochrany podal poprvé tady. V minulosti žádal o X občanství, nedošlo k tomu. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že je zdravý a nemá žádná omezení. V současnosti je proti němu v Moldavsku vedeno trestní stíhání, a proto utekl. Falešně jej obvinili z obchodování s lidmi, protože je oklamal ohledně práce. O mezinárodní ochranu požádal, protože se ho jeho soused v Moldavsku pokusil dvakrát zabít, poprvé použil vidle, kterými mu propíchl hlavu a břicho a asi po měsíci jej zkusil doma udusit a pokud by mu nepomohl další soused, který to slyšel, tak by byl mrtvý. Snažil se to řešit pomocí policie, ale ta nereagovala, protože ten muž, co jej napadl, má u policie příbuzné. Obrátil se na státní zastupitelství v X, a dokonce to zveřejnil v televizi, potom se ho soused pokusil udusit.
11. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany konaném dne 22. 4. 2024 za účasti tlumočnice ruského jazyka žalobce výše uvedené skutečnosti blíže rozvedl. Konkrétně sdělil, že se v září 2022 rozhodl odcestovat z Moldavska, jelikož se jej pokusil zabít soused. O mezinárodní ochranu žádá v ČR proto, že zde několik jeho kamarádů pracovalo, v jiných zemích nikoho neznal. O této možnosti dříve nevěděl, proto o

mezinárodní ochranu žádá až nyní. Jeho manželka onemocněla X, chtěl by, aby s ním v ČR žila. Líbí se mu tady, policie zde funguje normálně. Od roku 2022 pobývá žalobce na území ČR nepřetržitě, pracoval nelegálně na stavbách. V Moldávii si chtěl postavit dům, o tom, že s tím měl jeho soused problém žalobce nevěděl, jemu přímo nic neřekl. Jednoho dne, v létě 2022, však přišel k němu domů ve tři hodiny ráno, propíchl mu břicho vidlemi a poranil mu hlavu. Přivolaná policie nedorazila, pouze záchranná služba, poté za ním přijela policie až do nemocnice, kam byl převezen. Pouze s ním sepsali výpověď a vyfotili ho. Chtěl ohledně zranění nechat vypracovat znalecký posudek, který nakonec vypracovala slečna, která byla nejspíš ovlivněna a napsala, že tělesné poškození bylo mírné, když jej ale viděla, tvrdila, že mohl zemřít. Žalobce se obrátil na advokáta a na soud. Konečný rozsudek nebyl vydán a než by se tak stalo, soused by ho zavraždil. Následně se obrátil na státní zastupitelství do X, podal oznámení o tom, že ho soused chce zabít, obával se o svůj život a stěžoval si i na nečinnost policie. Řekli mu, že ho nemohou ochránit. Svůj příběh sdělil do státní televize, soused tehdy v reportáži sdělil, že je alkoholik a spoustu věcí si nepamatuje. Po odvysílání reportáže přišel soused znovu za žalovaným a pokusil se jej udusit. Soused žalobce je násilnický, žalobce není první, koho napadl, dokonce i těmi vidlemi. Žalobce ke svému trestnímu stíhání uvedl, že pracoval od roku 2005 do roku 2015 v X. Domluvil u svého zaměstnavatele, že u něj nastoupí kamarád žalobce a další osoby. Ty zavezl žalobce na ubytování, zaplatil jim cestu, po čtyřech dnech ale najednou všichni odjeli. Po několika dnech mu volali z X státního zastupitelství a sdělili mu, že ty muže několik dní věznil a musí zaplatit 15.000 €. Potom po něm bylo vyhlášeno mezinárodní pátrání Interpolem. Tento incident se odehrál v roce 2016. V Rusku byl poté rok zadržen, pak byla provedena extradice zpět do Moldavska, kde byl držen asi rok. Vyšetřování nebylo ukončeno, pokračovalo však na svobodě, neboť nemohl být držen déle než rok. Asi padesátkrát byl předvolán k soudu, možná řízení pokračuje do teď. Kdyby ho soused nenapadl, nikam by však nevycestoval. Od doby, co odcestoval z Moldavska, nebyl se sousedem v kontaktu, jeho manželku nikdy neohrožoval, stále bydlí ve stejném domě. Od doby druhého napadení a před svým odcestováním z vlasti souseda několikrát viděl, jak jde naproti a jakoby se chystá k nějaké akci, žalobce vždy zavolal policii, ta přijela a soused šel domů. V případě, že by se žalobce s manželkou odstěhoval do jiného města ve své vlasti, soused by ho našel a zabil. Žalobce sdělil, že se pokusí doložit dokumenty na podporu tvrzených skutečností, do doby vydání napadeného rozhodnutí však nic nedoložil. Jiné problémy v Moldavsku neměl.

12. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je jeho obava ze souseda, kterým měl být opakovaně fyzicky napadán a tvrzené trestní stíhání ve vlasti.
13. Správní orgán při posouzení žádosti vycházel z výpovědi žalobce, výpisu z elektronické evidence cizinců CIS, ze dne 9. 5. 2024, protokolu o výsledku účastníka správního řízení č. j. KRPA-349570-8/ČJ-2023-000022-SV ze dne 19. 10. 2023, vyjádření Zdravotnického zařízení MV ČR ke zdravotnímu stavu žadatele ze dne 22. 4. 2024 a dále z Informace OAMP, Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu, ze dne 3. 10. 2023, Informace OAMP, Moldavsko – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 13. 3. 2023, Informace OAMP, Moldavsko – Situace moldavských občanů vracejících se do země po dlouhodobém pobytu v zahraničí. Přístup úřadů a společnosti, přístup ke vzdělávání, lékařské péči, sociálním službám a na trh práce, ze dne 16. 11. 2023 a tiskové zprávy ČTK – Členské státy schválily vyjednávací rámce pro přístupové rozhovory s Ukrajinou ze dne 21. 6. 2024.

14. Žalobci byla dána možnost se v rámci seznámení s podklady rozhodnutí s výše uvedenými informacemi seznámit, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí, či uvést ještě nějaké skutečnosti nebo nové informace, které by měl žalovaný vzít v úvahu při posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce se k tomuto úkonu dostavil, s podklady se však neseznámil, nenavrhl žádné jejich doplnění, ani nechtěl uvést žádné další skutečnosti nebo nové informace, které by měl správní orgán vzít v úvahu při posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
15. Dne 9. 10. 2024 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, v němž konstatoval, že žadatel neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalobce výslovně uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, ve vlasti se nepotýkal s problémy s moldavskou policií nebo státními orgány, vycestoval legálně na základě biometrického pasu. Žalobcův azylový příběh je prost jakýchkoliv politických motivů. Stejně tak žalovaný nedospěl k závěru o důvodnosti udělení azylu žalobci z důvodu uvedeného v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný konstatoval, že neshledal důvod, pro který by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Žalovaný upozornil na zjevné rozpory žalobcových tvrzení, kdy nejprve v rámci správního řízení jeho správním vyhoštění uvedl, že mu v Moldavsku nic nehrozí a že z ČR do země svého původu v případě jeho správního vyhoštění vycestuje dobrovolně. V řízení o udělení mezinárodní ochrany následně tvrdil, že má obavy ze svého souseda, který ho měl v místě jeho bydliště ve vlasti opakovaně fyzicky napadat, když to ho vedlo k vycestování z vlasti v listopadu 2022 a rovněž je to důvod, pro který se nemůže navrátit do své vlasti. Rozporuplná tvrzení žalobce o důvodech jeho vycestování z vlasti a o důvodech znemožňujících jeho návrat do vlasti, která uvedl v rámci jednotlivých s ním vedených správních řízení, snižují jeho věrohodnost. Podáním žádosti o mezinárodní ochranu se žalobce nejspíše snaží vyhnout uloženému správnímu vyhoštění a snaží se tak zajistit si další pobyt na území ČR. Dokumenty, které chtěl žalobce na podporu svých tvrzení doložit, k čemuž mu žalovaný stanovil lhůtu, nedoložil ani ke dni vydání napadeného rozhodnutí. K tvrzením žalobce, že byl sousedem napaden vidlemi do břicha a hlavy, si žalovaný zajistil Vyjádření ke zdravotnímu stavu, které vydalo Zdravotnické zařízení MV ČR. Z vyjádření vyplynulo, že lékař, který prováděl vyšetření žalobce, nenalezl mimo jizvy po X na těle žalobce žádné další kožní defekty. V průběhu lékařského vyšetření ani žalobce nesděloval, že by měl být napaden vidlemi v oblasti hlavy a břicha. Žalovaný má za dostatečně prokázané, že k tvrzenému napadání s největší pravděpodobností vůbec nedocházelo a pokud ano, pak rozhodně ne v intenzitě nebo rozsahu tvrzeném žalobcem. Žalovaný poukázal i na zjevné rozpory ve tvrzeních žalobce při poskytnutí údajů k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany a následně při provedeném pohovoru týkajícím se jeho ochrany ze strany policie v zemi původu. Podle žalovaného nelze přijmout premisu, že by státní orgány země původu žalobce nebyly schopné nebo ochotné žalobci odpovídající pomoc poskytnout, kdy tato pomoc byla, dle sdělení žalobce, poskytnuta opakovaně. I ze shromážděných podkladů vyplynulo, že moldavští občané mohou využít legální právní prostředky, přičemž zejména po posledních prezidentských a parlamentních volbách v souvislosti s přípravou na podání žádosti země o vstup do Evropské unie posílilo Moldavsko právní stát, včetně reformy policie a kroků směřujících k reformě soudnictví. Dále žalovaný poukázal, že tvrzené trestní stíhání žalobce ve vlasti nebylo jeho tvrzeným

důvodem pro vycestování z vlasti a není ani tvrzeným důvodem, pro který se odmítá vrátit do země původu. Žalovaný po posouzení motivů žalobce k odchodu ze země původu a z aktuálních informačních pramenů nedospěl k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé nebo bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. S ohledem na skutečnost, že žalobce nemá na území ČR žádného rodinného příslušníka, kterému by zde byl udělen azyl, nebyl žalobci udělen ani azyl za účelem sloučení rodiny podle § 13 odst. 1 zákona o azylu. Rovněž pak žalovaný neshledal u žalobce ani existenci důvodu pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. K tomu žalovaný uvedl, že se v této souvislosti zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Žalovaný zjistil, že žalobce je dospělou, plně svéprávnou a praceschopnou osobou, která se o sebe dokáže sama postarat a zajistit si prostředky na své životní potřeby prací. Nad rámec výše uvedeného žalovaný podotkl, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a žalobce se jeho udělení nijak výslovně nedomáhal. Žalovaný připomněl, že humanitární azyl je udělován pouze za výjimečných okolností, kdy nebyl shledán důvod k udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a kdy by bylo nehumánní azyl neudělit. Žalovaný se zabýval rovněž tím, zda žalobce splňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany, přičemž naplnění podmínek § 14a zákona o azylu v případě žalobce neshledal. S ohledem na skutečnost, že žalobce nemá na území ČR žádného rodinného příslušníka, kterému by zde byla udělena doplňková ochrana, nebyla žalobci udělena ani doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny podle § 14b zákona o azylu.

16. Správní orgán posuzoval také otázku, zda žadateli v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Ze shromážděných podkladů a z veřejně dostupných informací bylo zjištěno, že se v době vydání napadeného rozhodnutí země neúčastnila žádného mezinárodního vojenského konfliktu ani zde neprobíhal žádný vnitřní ozbrojený konflikt. Žalovaný si je vědom aktuální situace v Evropě, kdy dne 24. 2. 2022 došlo ke vpádu vojsk Ruské federace na území Ukrajiny, tedy země s Moldavskou republikou bezprostředně sousedící, nicméně i přes panující obavy ze „zatažení“ Moldavska do války neexistovaly žádné zprávy o tom, že by se tento konflikt rozšířil mimo území Ukrajiny, a ani o tom, že by v této souvislosti bylo nutné nějak revidovat obsah shromážděných informací o Moldavsku. Žalovaný závěrem shrnul, že v zemi původu žadatele neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žadateli za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

17. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (procedurální směrnice). Rozhodoval bez nařízení jednání, neboť žalovaný výslovně s takovým postupem souhlasil a žalobce k výzvě a poučení soudu podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. nevyjádřili s takovým projednáním věci nesouhlas. Soud zároveň za této situace a s ohledem na obsah správního spisu nepovažoval nařízení jednání za nezbytné. Po zohlednění skutečností, které vyplynuly z obsahu správního spisu, vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí v rozsahu určeném žalobními body zejména z následujících ustanovení právních předpisů.

18. Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
19. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
20. Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
21. Podle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
22. Podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.
23. Podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu se původcem pronásledování nebo vážné újmy rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
24. Podle článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikované pod č. 209/1992 Sb.) nesmí být nikdo mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.
25. Možnosti a způsoby dokazování v rámci řízení o mezinárodní ochraně vymezil NSS mimo jiné v rozsudku ze dne 23. 9. 2024, č. j. 5 Azs 144/2024-31, podle nějž „[ž]adatel nese břemeno tvrzení, které je dále ve vzájemné interakci se správním orgánem rozvíjeno a doplněno i břemenem důkazním. V aplikační praxi se v tomto směru hovoří o tzv. sdíleném důkazním břemenu, neboť je rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel (byť především vlastní věrohodnou výpovědí), nicméně správní orgán je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí výpověď žadatele, tak těch, co ji podporují.“ To zároveň nebrání

předložení jiných důkazních návrhů, pokud tu nějaké jsou. Žalovaný v souladu s § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004, správní řád (dále jen s. ř.) předvolal žalobce k seznámení se s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Předmětný úkon se uskutečnil dne 26. 9. 2024, žalobce se úkonu zúčastnil, nechtěl se však seznámit s obsahem podkladů pro vydání rozhodnutí, ani se k nim vyjádřit, ani nenavrhoval jejich doplnění. Žádné nové informace nebo skutečnosti pro rozhodnutí ve věci samé neuvedl.

26. Žalobce poukazoval na nedostatečné zjištění skutkového stavu věci a rozporoval posouzení své žádosti o udělení mezinárodní ochrany z hlediska jeho věrohodnosti, kdy s ním žalovaný neprovedl podrobný pohovor a nekonfrontoval jeho výpověď s informacemi o zemi jeho původu. Není podle něj také zřejmé, z čeho vyplývá, že by se mohl domoci vnitrostátní účinné ochrany v Moldavsku.
27. Svoji žádost o mezinárodní ochranu žalobce odůvodnil toliko strachem z jednání osoby, která jej opakovaně fyzicky napadla, což je jeho soused žijící ve vedlejší domě v zemi původu. Problémy se státními orgány v tomto ohledu žalobce neuváděl. K tomu zdejší soud předesílá, že i soukromé osoby mohou jistě být původci pronásledování nebo vážné újmy, což ostatně dovodil NSS např. v rozsudku ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57. V případě, že původci pronásledování jsou soukromé osoby, je další podmínkou pro udělení azylu neochota či neschopnost státu původu poskytnout žadateli efektivní ochranu. Ten se tak musí v zásadě vždy nejprve obrátit s žádostí o pomoc na orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny efektivní ochranu poskytnout (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012-23, a ze dne 9. 5. 2023, č. j. 9 Azs 71/2023-26). I kdyby tedy žalobci hrozilo od neznámé soukromé osoby nebezpečí pronásledování, bylo by možné udělit mu mezinárodní ochranu pouze za podmínky, že moldavské státní orgány by nebyly schopny nebo ochotny poskytnout mu efektivní ochranu.
28. Žalobce sám však v průběhu řízení o své žádosti, konkrétně v pohovoru ze dne 22. 4. 2024 potvrdil, že se na státní orgány v zemi původu s žádostí o pomoc obrátil a pomoc mu byla opakovaně poskytována, a to ze strany policie, státního zastupitelství i soudu. Žalobce však pojal podezření, že u policie má jeho soused příbuzné, a proto mu efektivně ochrana poskytována nebude. Tato hypotetická skepse vůči schopnosti moldavských státních orgánů poskytnout mu v jeho situaci účinnou ochranu založená pouze na jeho nedůvěře v činnost těchto orgánů ovšem dle zdejšího soudu nemůže být bez dalšího relevantním argumentem pro zpochybnění dostupnosti ochrany ze strany státních orgánů v zemi původu a rezignaci na její využití (k tomu srov. např. bod 12 usnesení NSS ze dne 27. 7. 2021, č. j. 8 Azs 87/2021-37, bod 18 usnesení NSS ze dne 17. 12. 2021, č. j. 8 Azs 211/2020-107, bod 6 usnesení NSS ze dne 9. 5. 2023, č. j. 9 Azs 71/2023-26, či bod 15 usnesení NSS ze dne 25. 5. 2023, č. j. 4 Azs 87/2023-41). Subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům bez dalšího neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (viz např. usnesení NSS dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012-23). Pouze pokud by informace o zemi původu ukazovaly na opodstatněnost této nedůvěry, nebylo by možné po žadateli o mezinárodní ochranu požadovat, aby vyčerpал prostředky vnitrostátní ochrany (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS). Žádné relevantní důvody, proč by příslušné orgány vůbec nebyly schopny či ochotny poskytnout mu účinnou ochranu, tak žalobce neuvedl. Ostatně žalovaný na stranách 5 až 7 napadeného rozhodnutí žalobcem

uvedené skutečnosti z hlediska ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu posuzoval, přičemž dospěl ke správným závěrům, které náležitě odůvodnil.

29. Co se týče tvrzené nedostatečnosti zjištění skutkového stavu věci a s tím související neprovedení podrobného pohovoru s žalobcem a absence konfrontace s informacemi o zemi původu, je zde nutné podotknout, že žalobce tuto svoji námitku blíže nerozvedl. Není tedy zcela zřejmé, v jakém ohledu považuje skutková zjištění za nedostatečná. Soud tudíž toliko obecně konstatuje, že žalovaný vyšel z řádně zjištěného skutkového stavu a zjistil všechny rozhodné okolnosti, když žalobci umožnil sdělit veškeré skutečnosti týkající se jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany a rovněž si opatřil i dostatečné množství informací o zemi jeho původu. Tyto informace nadto splňovaly požadavky kladené na takové informace judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81), neboť byly relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné. (K míře obecnosti vypořádání žalobních bodů viz např. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, nebo rozsudek NSS ze dne 17. 10. 2019, č. j. 9 Afs 356/2018-50.)
30. Žalovaný na základě shromážděných podkladů a informací o zemi původu v souladu se zákonem správně dovodil, že moldavské státní orgány jsou schopny náležitou ochranu poskytnout. Moldavsko po posledních volbách posílilo právní stát a provedlo reformu policie, jakož i kroky k reformování soudnictví. Ochranou lidských práv se v zemi zabývají tři orgány, mezi nimi i Úřad veřejného ochránce práv, jemuž je zákonem zaručena nezávislost. Ten se zabývá mimo jiné podáními v případě porušení lidských práv a dále je k dispozici řada domácích i mezinárodních organizací zabývajících se lidskými právy, které nejsou omezovány ze strany vlády a státní správy.
31. Zdejší soud konstatuje, že žalobce by měl své problémy v zemi původu primárně řešit prostřednictvím ochrany poskytované tamními orgány. Žalovaný proto postupoval správně, když mu azyl podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu neudělil.
32. Soud neshledává opodstatněnými tvrzené obavy žalobce z pronásledování ani z hlediska podmínek pro udělení mezinárodní ochrany dle § 14a zákona o azylu, tedy doplňkové ochrany. Ta se může udělit cizinci, který nesplňuje podmínky pro udělení azylu, pokud v řízení o udělení mezinárodní ochrany vyjde najevo, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do země původu, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, hrozilo by mu skutečné nebezpečí vážné újmy, a že z důvodu takové nebezpečí nemůže nebo není ochoten využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR (§ 14a odst. 2 zákona o azylu). Při hodnocení této otázky je nutno hodnotit stav současný, resp. stav k návratu žalobce do země původu s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 80/2007-87, dle kterého je určující pro zjištění okolností rozhodných pro udělení doplňkové ochrany doba případného návratu žadatele o azyl do jeho vlasti. Soud má za to, že žalovaný posoudil individuálně situaci žalobce na základě jeho tvrzení a tyto konfrontoval s informacemi získanými z různých zdrojů, které jsou součástí správního spisu a soud se s jeho závěry, na které v podrobnostech odkazuje, ztotožňuje. Žalobcem tvrzené obavy z jeho souseda ve vlasti, který jej opakovaně fyzicky napadl, nebyly prokázány, žalobce se opakovaně obrátil na policii. Soud souhlasí s žalovaným, že z tohoto důvodu nelze tvrdit, že by mu policie nijak nepomohla, pomoc odmítla či že by nebyla dostupná. V případě výhrůžek po návratu do vlasti se žalobce může

opětovně obrátit na policii nebo se přestěhovat na jiné území, které je pod moldavskou státní kontrolou a využít tak ochranu bezpečnostních složek své země.

33. Soud se ztotožnil se závěrem žalovaného o tom, že azylový příběh žalobce není věrohodný. Soud si je vědom, že „pokud jde o břemeno důkazní, to je výrazněji rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaného. Žadatel je povinen prokázat jím tvrzené skutečnosti, je-li to v jeho možnostech, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují.“ (srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017-40). Podle kritérií uvedených v článku 4 odst. 5 kvalifikační směrnice lze dospět alespoň k míře pravděpodobnosti, zda je tvrzení žalobce účelové, či nikoliv. Žadatel svou žádost o udělení mezinárodní ochrany odůvodnil, resp. v rámci pohovoru k žádosti zodpověděl všechny žalovaným kladené dotazy, které se uvedené problematiky týkaly. Prohlášení žalobce však nebyla shledána souvislými a hodnověrnými. Jednak proto, že žalobce na území ČR pobýval již od roku 2022, a nikdy v minulosti o mezinárodní ochranu nepožádal, jednak proto, že v minulosti při správním řízení o jeho správním vyhoštění tvrdil, že mu při návratu do Moldavska žádné nebezpečí nehrozí. Jeho tvrzení ohledně napadení souseda vidlemi nebyla prokázána, když z vyjádření Zdravotnického zařízení MV ČR ke zdravotnímu stavu žadatele ze dne 22. 4. 2024 vyplynulo, že kromě jizev po X nebyly na těle žalobce nalezeny žádné další kožní defekty.
34. Žalobce dále namítal, že není jeho povinností podat žádost o mezinárodní ochranu bezprostředně poté, co k tomu má příležitost. Dle rozsudku Krajského soudu v Plzni, č. j. 60 Az 62/2019-44, ze dne 9. 4. 2020 „povinnost jednotlivce podat žádost o mezinárodní ochranu bezprostředně může existovat pouze, pokud by byla stanovena zákonem nebo mezinárodní smlouvou nebo byla stanovena na jejich základě (čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Takovou povinnost tedy nelze stanovit judikatorně [srov. nález sp. zn. IV. ÚS 1146/16 ze dne 20. 6. 2017 (N 101/85 SbNU 679)]. Časovou prodlevu mezi opuštěním země původu a žádostí o mezinárodní ochranu však lze brát v potaz při hodnocení věrohodnosti azylového příběhu (tak rozsudek NSS č. j. 3 Azs 119/2004-50 ze dne 13. 1. 2005). Právě onu časovou prodlevu bral žalovaný v potaz při posuzování věrohodnosti azylového příběhu žalobce, a to podle mínění zdejšího soudu zcela důvodně.
35. Žalobce se zjevně snaží zlegalizovat svůj pobyt na území ČR, a to formou udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu. Pro tento účel je nutné využít jiné instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nikoliv použít azylové řízení (srov. např. rozsudek NSS ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94). Podle rozsudku NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, platí, že „[p]oskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.“ Jejich cílem je ochrana těch osob, které jsou ve své vlasti pronásledovány či jim tam brozí jiná vážná újma na životě, zdraví či lidské důstojnosti. Pokud má tedy žalobce zájem žít a setrvat na území ČR, je třeba, aby využil právě instituty zakotvené v zákoně o pobytu cizinců, nikoliv v zákoně o azylu.

VI. Závěr a náklady řízení

36. Žalobou napadené rozhodnutí splňuje požadavky na něj kladené právními předpisy, závěry žalovaného jsou dostatečným a přezkoumatelným způsobem odůvodněny, z výroku

rozhodnutí je jednoznačně seznatelné, jak byla vyřešena otázka, která byla předmětem řízení. Námitky žalobce, tak nemohou obstát.

37. Ze všech shora uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
38. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci neměl úspěch, pročež mu náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 17. dubna 2025

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.

samosoudce